Gemeente Kerkrade

Domein Stad

Bezoekadres:
Markt 33
Ambtenaar
M. Bastiaan-Net
Telefoonnummer
14 045
Telefax
045-5676395
Zaaknummer

Raadsinformatiebrief
Aan de leden van de Raad

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
		21u0028701	11 juni 2021

Onderwerp
Aanbesteding circulaire verwerking GFT en beëindigen contract PMD

VERZONDEN 23 JUNI 2021

Bijlage(n)
0

Geachte leden van de raad,

De vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL) is momenteel bezig met de voorbereidingen voor de aanbesteding van GFT-afval. Hierover is uw raad al eerder op hoofdlijnen geïnformeerd via een raadsinformatiebrief, ASL-nieuwsbrieven en ASL-Webinar.

ASL coördineert voor de Limburgse gemeenten de langjarige verwerkingscontracten van de drie grote huishoudelijke afvalstromen:
- huishoudelijk restafval (HRA);
- groente-, fruit- en tuinafval (GFT);
- verpakkingsafval: plastic en metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD).

Het contract voor GFT loopt af per 1 januari 2024. ASL vraagt de colleges van de deelnemende gemeenten om opdracht tot het voorbereiden van de GFT-aanbesteding waarbij via een innovatieve aanbestedingsmethodiek gestuurd wordt op circulaire verwerkingsvormen met als doel: maximaal en zo hoogwaardig mogelijk hergebruik/recycling. Dit sluit aan bij het Rijksbeleid voor Afvalbeheer en Circulaire Economie.

Een voorstel voor de aanbesteding van restafval, waarvan het contract eveneens per 1 januari 2024 afloopt, volgt op een later moment.

De huidige regeling voor PMD, met gemeenten in de ketenregierol, kent aanzienlijke financiële risico's. Daarom is het doel van ASL om per 1 januari 2022 over te stappen op een andere regeling en het huidige contract met Veolia niet te verlengen.

MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C017135
www.fsc.org

Postbus 600 6460 AP Kerkrade
Telefoon 045 – 567 67 67
Telefax 045 – 567 63 95
E-mail gemeentehuis@kerkrade.nl
IBAN NL49 BNGH 0285 0044 84
BIC BNGHNL2G

Parkstad Limburg
Gemeente Kerkrade maakt deel uit van Parkstad Limburg

Gemeente Kerkrade

Visie op circulaire aanpak
ASL heeft in 2019 een visie opgesteld voor de circulaire aanpak voor verwerking van afvalstromen. Die visie is uitgewerkt in drie 'circulaire lijnen', die in september 2020 in een Algemene Leden Vergadering (ALV) zijn bekrachtigd:

1. *Circulaire aanbesteding*. Dit is op dit moment actueel en wordt in deze brief nader beschreven.

De 2 andere lijnen komen in een later stadium aan de orde:

2. *Grondstoffenmanagement*. Deze lijn is gericht op het onderzoeken van de circulaire kansen voor een aantal andere afvalstromen zoals oud papier en karton, luiers.
3. *Multi-helix samenwerking*. Dit behelst het opbouwen van een circulair netwerk. Om een circulaire aanpak van de grond te krijgen, is het van belang de samenwerking met Limburgse bedrijven en instellingen te zoeken. Bijvoorbeeld, Chemelot Circular HUB en onderwijsinstellingen. Op diverse fronten wordt aan die samenwerking gewerkt.

De provincie Limburg onderschrijft de drie circulaire lijnen en heeft substantiële financiële ondersteuning ingebracht voor de opzet en uitwerking ervan.

Uitgangspunten en ambities circulaire verwerking
Voor de aanbesteding van de circulaire verwerking van genoemde afvalstromen heeft de ALV van ASL in september 2020 twee uitgangspunten en vier ambities meegegeven:

- Uitgangspunt 1: een eerlijke en realistische prijs;
- Uitgangspunt 2: toekomstbestendig partnerschap;
- Ambitie 1: circulaire economie;
- Ambitie 2: CO_2-reductie;
- Ambitie 3: maatschappelijke bijdrage;
- Ambitie 4: duurzame gemeenschappen.

Met deze uitgangspunten en ambities wordt beoogd het huishoudelijke afval zo duurzaam mogelijk te laten verwerken, tegen een eerlijke en realistische prijs. Er wordt dus niet alleen gestuurd op kostenminimalisatie, ook aan maatschappij en milieu wordt waarde toegedicht.

Aanbesteding groente-, fruit- en tuinafval (GFT)
Qua innovatieve verwerkingsmethodieken is de afvalmarkt volop in beweging. Het is belangrijk daarop in de aanbesteding aan te sluiten. Voor GFT zijn al innovatieve circulaire concepten voorhanden die toegepast kunnen worden. Bovendien is het GFT-volume in Limburg groot genoeg voor een "stand alone-oplossing": een investering op basis van enkel het Limburgse GFT. Daarnaast willen we in de meerjarige contractperiodes *tussentijds* in kunnen spelen op innovatie. De traditionele aanbesteding gaat uit van het toepassen van één verwerkingsmethode gedurende de gehele aanbestedingsperiode en stuurt vooral op de prijs. ASL is op zoek gegaan naar meer circulaire en meer flexibele vormen van aanbesteding.

Methodiek: Rapid Impact Contracting
'Rapid Impact Contracting' (RIC) is als methodiek zeer geschikt voor circulaire aanbestedingen.

MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C017135

Postbus 600 6460 AP Kerkrade
Telefoon 045 – 567 67 67
Telefax 045 – 567 63 95
E-mail gemeentehuis@kerkrade.nl
IBAN NL49 BNGH 0285 0044 84
BIC BNGHNL2G

De kern van deze methode is dat niet vooraf zelf bedachte oplossingen worden aanbesteed, maar dat er een partnerschap wordt aangegaan met een opdrachtnemer om samen tot de meest passende (circulaire) oplossing te komen. Er wordt vooraf geen prijsuitvraag gedaan; inschrijvers conformeren zich aan een maximaal plafondbedrag. Op basis van de uitvraag dienen inschrijvers een plan van aanpak en een prijsplan in. Daarin staat hoe de inschrijver wil voldoen aan de circulaire eisen. Op basis van die plannen wordt de meest geschikte marktpartij geselecteerd en wordt hier een partnerschap mee gesloten. Gedurende de looptijd van het contract kan tussentijds op nieuwe, of bestaande maar beter passende, innovatieve methodieken ingespeeld worden.

GFE

In de aanbesteding wordt de optie opgenomen dat gemeenten GFE (etensresten) apart van GFT kunnen aanbieden en kunnen laten verwerken. Dat is vooral relevant voor gemeenten met veel hoogbouw, waardoor er sprake is van weinig tot geen tuinafval, en gemeenten waar het tuinafval apart wordt ingezameld.

Voorbereiding van de aanbesteding

Op dit moment heeft ASL de colleges van de deelnemende gemeenten gevraagd om opdracht te verstrekken voor de voorbereiding van de aanbesteding voor GFT binnen de gestelde kaders en uitgangspunten. Ons college heeft besloten om ASL deze opdracht te geven, maar koppelt daar randvoorwaarden aan. Die zijn bedoeld om te waarborgen dat de circulaire aanbesteding daadwerkelijk een succes wordt en dat de belangen van de gemeenten - zowel qua duurzaamheid als qua kosten - de aandacht krijgen die ze verdienen.

Het gaat hier om de volgende randvoorwaarden:

1. Tijdens de voorbereidingsfase van de aanbesteding:
   a. ASL laat zich op strategische momenten tijdens de voorbereidingsfase adviseren door een ambtelijke werkgroep van Limburgse gemeenten en/of reinigingsdiensten. Onder andere bij het beoordelen van de ingediende plannen voor de gunning en de beoordeling van de uitgewerkte innovatieplannen.
   b. ASL borgt realisatie van afgesproken innovatieverplichtingen via harde contractuele afspraken.
   c. ASL richt de GFE-optie (etensresten) zo in dat een eventueel kostprijsverhogend of -verlagend effect enkel geldt voor de gemeenten die gebruik maken van die optie.
2. Tijdens de uitvoeringsfase van de aanbesteding:
   a. Tijdens de uitvoeringsfase is er een ambtelijke werkgroep van Limburgse gemeenten en/of reinigingsdiensten die opdrachtgevers op strategische momenten adviseert.
   b. Gedurende de looptijd van het contract bewaren opdrachtgevers, samen met de opdrachtnemer, binnen het plafondbedrag ruimte voor nieuwe innovatie-investeringen.
   c. Voor innovatieve circulaire investeringen tijdens de uitvoeringsfase zijn business cases vereist, waaruit blijkt
      a. wat de circulaire meerwaarde is,
      b. wat de kosten zijn en
      c. hoe veel van/hoe snel de kosten - binnen de contractduur - kunnen worden terugverdiend.

      Als opdrachtgevers besluiten tot uitvoering, zorgen opdrachtgevers voor contractuele borging dat de afspraken uit de business case ook gerealiseerd worden.
   d. Innovatieve circulaire investeringen die zich niet terugverdienen tijdens de looptijd van het contract worden eerst ter besluitvorming voorgelegd aan de ALV van ASL.

MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C017135

Postbus 600 6460 AP Kerkrade
Telefoon 045 – 567 67 67
Telefax 045 – 567 63 95
E-mail gemeentehuis@kerkrade.nl
IBAN NL49 BNGH 0285 0044 84
BIC BNGHNL2G

Gemeente Kerkrade

Aanbesteding HRA
De aanbesteding voor huishoudelijk restafval (HRA) wordt in 2022 opgepakt. Het komende jaar biedt namelijk zicht op kansrijke innovaties. Daar is volgend jaar naar verwachting meer duidelijkheid over. Dan wordt alsnog gestart met een circulaire aanbesteding voor HRA óf zal - bij wijze van tussenstap - nog voor een aantal jaren traditioneel worden aanbesteed.

Andere regeling PMD
De huidige regeling voor plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD), met de gemeenten in de ketenregierol, kent aanzienlijke financiële risico's. Daarom is het doel om per 1 januari 2022 over te stappen op een andere regeling. Ook daarvoor wordt zoveel mogelijk op circulariteit gestuurd, binnen de kaders van de landelijke regelingen. Het Afvalfonds Verpakkingen biedt de mogelijkheid om over te stappen op een andere regeling waarbij de gemeenten geen risico's meer lopen die ontstaan door lagere sorteerprestaties of verminderde afzet bij de vermarkting. De risico's verbonden aan een te hoge vervuilingsgraad (afkeur ingezameld PMD) blijven wel bestaan. Dit leidt ertoe dat de gemeenten voornemens zijn om het huidige contract met Veolia - voor overslag, sorteren en vermarkten van PMD - niet te verlengen.

In navolging van het voorstel van ASL zal namens ons college, tijdens de ALV van 24 juni, worden ingestemd met de 2 onderstaande punten:

1. Geen gebruik maken van de verlengingsoptie in de huidige overeenkomst voor overslag/sorteren/vermarkten met Veolia, waarmee de overeenkomst op 31-12-2021 automatisch wordt beëindigd;
2. Per 1 januari 2022 afstand doen van het huidige ketenregiemodel en de regie terug geven aan het Afvalfonds, onder de volgende voorwaarden:
   a. **Inzamelmodel**: dat de ASL-gemeenten de mogelijkheid hebben om zowel gebruik te maken van bron- en/of nascheiding.
   b. **Overeenkomst**: dat de overeenkomst met het Afvalfonds afgesloten wordt voor een bepaalde tijd. ASL-gemeenten geven hierbij per 1 januari 2022 de ketenregie terug aan het Afvalfonds en kiezen hierbij voor het bronscheidingsmodel en/of nascheidingsmodel (nascheiding via de restafvalverwerker). De overeenkomst wordt aangegaan voor een periode 3 tot 5 jaar. Daarna zijn de ASL gemeenten vrij te kiezen voor het Afvalfonds of een samenwerkingsverband.

Vervolg
Op 24 juni 2021 zal tijdens de Algemene Leden Vergadering van ASL besluitvorming plaatsvinden. Na deze ALV wordt u geïnformeerd over de vervolgstappen van de aanbesteding van GFT. Medio 2022 informeren we u over de aanbestedingen voor HRA.

Het college,

dr. T.P. Dassen-Housen

De secretaris,

R.M.J.S. Stijns

MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C017135

Postbus *600 6460 AP Kerkrade*
Telefoon *045 – 567 67 67*
Telefax *045 – 567 63 95*
E-mail *gemeentehuis@kerkrade.nl*
IBAN *NL49 BNGH 0285 0044 84*
BIC *BNGHNL2G*